

Briselē, 2025. gada 8. jūlijā
(OR. en)

11324/25

ECOFIN 961
UEM 392
SOC 504
EMPL 355
ECB
EIB

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2025. gada 8. jūlijs
Saņēmējs:	delegācijas
Iepri. dok. Nr.:	10338/25
Temats:	Secinājumi par 2025. gada padziļinātajiem pārskatiem makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros – Padomes secinājumi (2025. gada 8. jūlijs)

Pielikumā ir pievienoti Padomes 4110. sanāsmē 2025. gada 8. jūlijā apstiprinātie Padomes secinājumi par 2025. gada padziļinātajiem pārskatiem makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros.

PADOMES SECINĀJUMI PAR 2025. GADA PADZIĻINĀTAJEM PĀRSKATIEM
MAKROEKONOMIKAS NELĪDZSVAROTĪBAS NOVĒRŠANAS PROCEDŪRAS
IETVAROS

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME:

1. ATZĪMĒ, ka 2024. gadā vairākās dalībvalstīs ekonomikas attīstība bija salīdzinoši labvēlīga, kas palīdzēja mazināt dažus no ieilgušajiem neaizsargātības faktoriem, kuri ir nelīdzsvarotības pamatā. VĒRŠ UZMANĪBU uz to, ka inflācijas un izmaksu radītais spiediens ir vēl vairāk samazinājies. ATZĪST, ka mainīgā ģeopolitiskajā un tirdzniecības vidē ir ievērojami palielinājusies nenoteiktība, kas paaugstina nelīdzsvarotības riskus.
2. UZSKATA, ka 2025. gada padziļinātajos pārskatos ir ietverta augstvērtīga un visaptveroša analīze par situāciju katrā pārskata dalībvalstī. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka Komisija 2025. gada sākumā publicēja padziļināto pārskatu ziņojumus makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros. UZSVER, ka ir svarīgi turpināt uzraudzīt nelīdzsvarotību makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros.
3. IZCEĻ visaptverošas analīzes būtisko nozīmi esošās nelīdzsvarotības uzraudzībā un iespējamās makroekonomiskās neaizsargātības apzināšanā. ATZĪMĒ, ka kopumā Komisija ir piemērojusi attiecīgos analītiskos rīkus, ko papildina padziļināta kvalitatīva analīze, ņemot vērā katrai dalībvalstij raksturīgos izaicinājumus. ATZINĪGI VĒRTĒ uz nākotni vērstas analīzes izmantošanu un attiecīgās politikas novērtējumu, arī ņemot vērā nelīdzsvarotības smagumu un attīstību. UZSVER krājumu un plūsmas rādītāju nozīmi novērtējumā, politikas pasākumu nozīmi un procedūras ES un eurozonas dimensiju. IZCEĻ, ka joprojām ir ļoti svarīgi novērtēt valstu ekonomikas politikas plašāko ietekmi. UZSVER, ka ir svarīgi nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi, pamatojoties uz datu un īstenotās politikas objektīvu novērtējumu.

4. ATZĪST, ka inflācijas starpības ir vēl vairāk samazinājušās, lai gan pēdējo gadu laikā uzkrātās inflācijas atšķirības ir ievērojamas. ATZĪMĒ, ka darbaspēka vienības izmaksu pieaugums 2024. gadā palēninājās, bet vairākos gadījumos joprojām bija ievērojams saspringto darba tirgu un zema ražīguma pieauguma kontekstā. NORĀDA, ka ir paredzams – tuvākajā laikā cenu un izmaksu radītais spiediens turpinās mazināties, bet atšķirības, visticamāk, saglabāsies.
5. UZSVER, ka dažās dalībvalstīs tekošā konta deficīts un pārpalikums joprojām ir liels un nereti atspoguļo iekšzemes pieprasījuma dinamiku. IZCEĻ, ka dažās dalībvalstīs liels valdības budžeta deficīts veido ievērojamu daļu no ekonomikas ārējo aizņēmumu vajadzībām. ATZĪMĒ, ka tiek prognozēts – tekošā konta bilances izmaiņas būs ierobežotas gan attiecībā uz deficītu, gan uz pārpalikumu. Nenoteiktība ir liela un jo īpaši ietekmē dalībvalstis, kas ir ļoti integrētas tirdzniecībā, tostarp globālajās vērtības ķēdēs, un dalībvalstis ar lielām ārējā finansējuma vajadzībām. ATZĪST, ka dalībvalstis ar negatīvākām starptautisko investīciju neto pozīcijām guva labumu no turpmākiem uzlabojumiem, ko veicināja nominālā ekonomikas izaugsme. Tomēr ir paredzams, ka, inflācijai turpinot samazināties, arī pēdējā minētā ietekme samazināsies.
6. NORĀDA, ka 2024. gadā mājokļu cenas kļuva dinamiskākas, jo pēc divu gadu mērenas vai negatīvas izaugsmes pieauga ienākumi un uzlabojās finansēšanas nosacījumi. Tomēr dažās dalībvalstīs mājokļu cenas ir zemākas par iepriekšējo augstāko līmeni. ATZĪST, ka daudzās dalībvalstīs ir sagaidāms arī turpmāks mājokļu cenu pieaugums saistībā ar ilgstošu strukturālo ietekmi, tostarp šķēršļiem mājokļu piedāvājuma paplašināšanai, nodokļu politiku un neefektīviem īres tirgiem.
7. NORĀDA, ka 2024. gadā vairākās dalībvalstīs mājāsaimniecību un uzņēmumu parāds kā daļa no IKP sasniedza zemāko līmeni pēdējo gadu laikā. ATZĪST, ka ir paredzams – pateicoties vieglākiem finansēšanas nosacījumiem, privātā sektora aizņēmumi atkal palielināsies. NORĀDA, ka valdības parāda līmenis un norises dažādās ES dalībvalstīs ievērojami atšķiras, jo dažās dalībvalstīs parāda attiecība turpināja samazināties, savukārt dažās citās tā pēdējā laikā ir palielinājusies. ATZĪST, ka 2024. gadā valdības parāda attiecība pret iekšzemes kopproduktu ES kopumā pārtrauca samazināties, joprojām pārsniedzot 2019. gada pirmspandēmijas līmeni, un tiek prognozēts, ka turpmākajos gados tā nedaudz palielināsies. Dažādās ES dalībvalstīs atšķiras arī prognozes attiecībā uz norisēm gadījumos, kad politika netiek mainīta. Ir paredzams, ka fiskāli strukturālo plānu īstenošana vidējā termiņā izraisīs parāda attiecības samazināšanos vai stabilizēšanos.

8. UZSVER, ka banku nozare ir kļuvusi vēl spēcīgāka, kapitāla rādītājiem un rentabilitātei saglabājoties augstai. PIENĒM ZINĀŠANAI, ka ienākumus nenesošie aizdevumi ir vēl vairāk samazināti vai stabilizēti tajās dalībvalstīs, kurās tiem agrāk bija lielāka nozīme. Tas galvenokārt ir saistīts ar efektīva sekundārā tirgus izveidi ienākumus nenesošiem aizdevumiem, kas tagad atrodas tādu lielu apkalpotāju turējumā ārpus banku nozarēm, kuri parasti darbojas pārrobežu mērogā un joprojām ir lielā mērā koncentrēti dažās dalībvalstīs. ATZĪMĒ, ka ir vajadzīga pastāvīga piesardzība, lai nodrošinātu nepārtrauktu makrofinansiālo stabilitāti.
9. PIENĒM ZINĀŠANAI, ka Kiprā un Vācijā makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras kontekstā vairs nav novērota nelīdzsvarotība. NORĀDA, ka Kiprā samazinās neaizsargātība, kas saistīta ar ārējo, privātā sektora un valdības parādu, tostarp spēcīgas ekonomikas izaugsmes dēļ, un ka tekošā konta deficīts joprojām ir ievērojams, tomēr neaizsargātības novēršanas pasākumu īstenošanā ir panākts progress. ATZĪMĒ, ka Vācijā neaizsargātība, kas saistīta ar lielo tekošā konta pārpalikumu, kam bija pārrobežu nozīme, gadu gaitā ir samazinājusies, tomēr ir jāturpina politikas centieni saskaņā ar paziņotajām nozīmīgajām politikas darbībām.
10. PIENĒM ZINĀŠANAI, ka Igaunijā nav novērota nelīdzsvarotība. NORĀDA, ka Igaunijā pēdējos gados ieilgušas recesijas apstākļos bija vērojama neaizsargātība saistībā ar cenu un izmaksu konkurētspējas pasliktināšanos, un ir ievērojami pieaugušas mājokļu cenas, bet kopumā šķiet, ka neaizsargātība pašlaik tiek kontrolēta.
11. ŅEM VĒRĀ, ka Grieķijā, Itālijā, Ungārijā, Nīderlandē, Slovākijā un Zviedrijā joprojām pastāv nelīdzsvarotība.
12. PIENĒM ZINĀŠANAI, ka Rumānijā joprojām pastāv pārmērīga nelīdzsvarotība. ATZĪMĒ, ka neaizsargātība ir palielinājusies, jo Rumānijā ir audzis gan fiskālā, gan tekošā konta deficīts, un izmaksu konkurētspēja ir pasliktinājusies. UZSVER, ka ir vajadzīgas strukturālas reformas, jo īpaši tās, kas iekļautas Rumānijas atveseļošanas un noturības plānā un vidēja termiņa fiskāli strukturālajā plānā, lai stiprinātu konkurētspēju un eksporta rādītājus un piesaistītu turpmāku ES finansējumu.

13. AICINA pilnībā piemērot makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru, tostarp attiecīgā gadījumā aktivizēt pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru. UZSVĒR, cik svarīga ir ātra un pastāvīga politikas rīcība makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanai, jo īpaši tādas nelīdzsvarotības, kas ietverta atveseļošanas un noturības plānos, vidēja termiņa fiskāli strukturālajos plānos un atbilstošajos konkrētām valstīm adresētos ieteikumos Eiropas pusgada ietvaros.
-